

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра конструювання машин
Механіко-машинобудівного інституту

Кафедра інтелектуальної власності та
приватного права
Факультету соціології і права

30 1. Інтелектуальна власність та патентознавство

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>18 Виробництво та технології</i>
Спеціальність	<i>186 Видавництво та поліграфія</i>
Освітня програма	<i>Технології друкованих і електронних видань</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити / 90 годин (6 годин лекцій, 4 години практичних занять, СРС – 80 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/ МКР</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про викладачів курсу	<i>Лектор: кандидат юридичних наук, доцент Яшарова Марія Миколаївна, mariy-yasharova13@ukr.net , telegram: @MY_13 кандидат технічних наук, доцент Юрчишин Оксана Ярославівна кандидат юридичних наук, засл.юр.Укр., старший викладач Боярчук Олександр Миколайович, telegram: @OL_Bch</i>
Розміщення курсу	<i>Розміщення курсу: https://classroom.google.com/c/NTk3NDUzMTg4NzQy?cjc=zdj4bke, https://classroom.google.com/c/NjE3OTYxNzAzODU0</i>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна складається з двох частин:

- "Інтелектуальна власність та патентознавство. Частина 1. Право інтелектуальної власності" (забезпечує кафедра інтелектуальної власності та приватного права Факультету соціології і права).
- "Інтелектуальна власність та патентознавство. Частина 2. Патентознавство та набуття прав" (забезпечує кафедра конструювання машин Навчально-наукового Механіко-машинобудівного інституту).

Метою навчальної дисципліни є підготовка фахівця, який має базові компетенції з права інтелектуальної власності, зокрема щодо законодавства та системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, їх критеріїв правової охорони та строків чинності майнових прав, оцінки, комерціалізації, та договірних способів розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності, створення об'єктів інтелектуальної власності, здійснення патентних досліджень за базами даних Укрпатенту, регіональних відомств та Всесвітньої організації інтелектуальної власності, набуття прав (державна реєстрація прав) на об'єкти права інтелектуальної власності.

Предмет навчальної дисципліни – сукупність норм права, що регулюють суспільні відносини відображені у законодавстві, правовій доктрині та судовій практиці та, які пов'язані зі створенням, охороною результатів інтелектуальної творчої діяльності та захистом прав на них.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів **загальних компетенцій (ЗК):**

ЗК 2 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 8 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері видавництва і поліграфії та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

Програмні результати навчання (РН):

РН 12 Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 13 Використовувати у практичній діяльності знання вітчизняного та міжнародного законодавства щодо захисту та збереження авторських прав при виготовленні друкованих та електронних видань, паковань, мультимедійних інформаційних продуктів та інших видів виробів видавництва й поліграфії.

РН 14 Розробляти технологічні процеси захисту цінних паперів та документів суворого обліку, а також іншої друкованої продукції з використанням міждисциплінарних підходів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Перелік дисциплін, або знань та умінь, володіння якими необхідні здобувачу вищої освіти для успішного засвоєння дисципліни	Перелік дисциплін, які базуються на результатах навчання зданої дисципліни
Вивчається на основі ступеня бакалавра	- Спеціальні дисципліни, які передбачають виконання задач технічної творчості - Наукова робота за темою магістерської дисертації - Практика

3. Зміст навчальної дисципліни

Лекційний матеріал:

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Тема 1. Система інтелектуальної власності

Тема 2. Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 3. Захист прав інтелектуальної власності

Тема 4. Договори у сфері інтелектуальної власності

Тема 5. Економіка інтелектуальної власності

Тема 6. Управління інтелектуальною власністю

Частина 2. Патентознавство та набуття прав

Тема 7. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності

Тема 8. Правова охорона результатів науково-технічної творчості

Тема 9. Правова охорона комерційних позначень

Тема 10. Правова охорона авторських та суміжних прав

Тема 11. Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження, виявлення та протидії, відповідальність за порушення прав.

Практичні заняття:

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Практичне заняття 1 з тем 1–2. Система інтелектуальної власності.

Практичне заняття 2 з тем 3–4. Захист прав інтелектуальної власності.

Практичне заняття 3 з тем 5–6. Економіка інтелектуальної власності.

Частина 2. Патентознавство та набуття прав

Практичне заняття №1. Розв'язання винахідницьких задач.

Практичне заняття №2. Підбір аналогів і вибір найближчого аналога, побудова формули.

Практичне заняття №3. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на винахід (корисну модель).

Практичне заняття №4. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на промисловий зразок.

Практичне заняття №5. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на торговельну марку.

Практичне заняття №6. Охорона комерційної таємниці. Реєстрація авторського права.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Частина 1.

Основна література

1. Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс] : підручник для студ., які навчаються за програмами підготовки магістрів / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко, М. В. Дубняк, Н. Д. Козут, О. В. Литвин, А. С. Ромашко, П. М. Цибульов, О. Я. Юрчишин ; КПІ ім. Ігоря Сікорського ; за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,03 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 377 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/44252>.

2. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с. (бібліотека Університету);

3. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонові. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 539 с. (бібліотека Університету);

4. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с. (бібліотека Університету).

5. Ромашко, А. С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / А. С. Ромашко, І. І. Верба, В. В. Пригода ; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові дані (1 файл: 2,12 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 186 с. – Назва з екрана. Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28002/>.

Додаткова література:

1. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с.

2. Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.

3. Вахонєва Т.М. Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. К.: ВД «Дакор», 2016. 564 с.

4. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2018. 272 с.

5. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

6. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ "КПІ". – 2-ге вид., перероб. і доп. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,20 Кбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2013. – 262 с.: 23 іл.

7. Коваль І. Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія. К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит Полиграф, 2011. 320 с.

8. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 6: Право інтелектуальної власності / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. 592 с. (Коментарі та аналітика).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Web-site Верховної ради України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

Web-site Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://surl.li/lcibl>.

Web-site Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності». Режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk>.

Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав». Режим доступу: <http://www.uacr.kiev.ua>.

Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Режим доступу: <https://www.wipo.int/portal/en/>.

Частина 2.

Основна література

1. *Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс] : підручник для студ., які навчаються за програмами підготовки магістрів / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко, М. В. Дубняк, Н. Д. Козут, О. В. Литвин, А. С. Ромашко, П. М. Цибульов, О. Я. Юрчишин ; КПІ ім. Ігоря Сікорського ; за ред. П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,03 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 377 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/44252>.*

2. *Мікульонок, І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство [Електронний ресурс] : підручник для студентів, які навчаються за програмами підготовки магістрів / І. О. Мікульонок ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 3-тє вид., переробл. та доп. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,71 Мбайт). – Київ : Політехніка, 2019. – 246 с. – Бібліогр.: с. 240-241. – Назва з екрана. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/31664>.*

3. *Мікульонок, І. О. Складання та подання заявки на винахід і заявки на корисну модель [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за технічними спеціальностями / І. О. Мікульонок ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,87 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 118 с. – Назва з екрана. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39745>.*

4. *«Патентознавство та авторське право. Практикум» для студентів та аспірантів технічних спеціальностей [Електронний ресурс] : навчальне електронне видання / А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин ; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові дані (1 файл: 2,63 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. – 173 с. – Назва з екрана. Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28003>.*

4. *Ромашко, А. С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / А. С. Ромашко, І. І. Вербя, В. В. Пригода ; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові дані (1 файл: 2,12 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 186 с. – Назва з екрана. Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28002>.*

5. *Ромашко, А. С. Торговельна марка: самостійний пошук, підготовка до реєстрації, моніторинг [Електронний ресурс] : навчальний посібник / А. С. Ромашко, О. М. Кравець ; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові дані (1 файл: 2,12 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 170 с. – Назва з екрана. Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28006>.*

6. *Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник – К.: ТОВ "Кондор", 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.*

Частина 2. Додаткова література

1. *Кузнєцов Ю. М., Мікульонок І. О., Самойленко О. В. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право". Навчальний посібник / Під ред. Ю.М. Кузнєцова. – Київ: НТУУ "КПІ", 2014. – 317 с.*

2. *Текст лекцій з дисципліни "НАБУТТЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ" Частина 1 "Набуття прав на винахід (корисну модель)" для спеціальностей ОКХ спеціаліст 7.18010011 "Інтелектуальна власність" та магістр 8.18010011 "Інтелектуальна власність"/ Уклад. А.С. Ромашко - К.: НТУУ "КПІ" (електронне видання), 2012. - 137 с. [Електронний ресурс].*

3. *Текст лекцій з дисципліни «Набуття прав інтелектуальної власності» Ч. 2: «Набуття прав на промислові зразки» для спеціальностей ОКХ спеціаліст 7.18010011 «Інтелектуальна власність», магістр 8.18010011 «Інтелектуальна власність» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 432 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2013. – 64 с. – Назва з екрана. Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2662>.*

4. *Збірник тестових питань з дисципліни «Патентознавство та авторське право» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 217 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2013. – 34 с. – Назва з екрана. Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2663>.*

5. *Крикун Н.П., Ромашко А.С. Творча діяльність при створенні інновацій та ідентифікації ризиків/ «Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансферу технологій»: збірник наукових праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (23-24 березня 2023 р.). УДУНТ, УКРНЕТ, НДІІВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2023. 730 с. С.575-579. URL http://nmetau.edu.ua/file/zbirnik__materialiv__konf_udunt_2023.pdf#page=575.*

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Web-site Верховної ради України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

Web-site Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://surl.li/icibl>.

Web-site Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності». Режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk>.

Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав». Режим доступу: <http://www.uacr.kiev.ua>.

Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Режим доступу: <https://www.wipo.int/portal/en/>.

5. НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

На установчій сесії здійснюється вичитка загальних положень курсу, який запропоновано студентам для самостійного вивчення за навчально-методичними матеріалами, представленими в даному силабусі.

Лекційні заняття

Назви змістових модулів, тем
Частина 1. Право інтелектуальної власності
Тема 1. Лекція 1. Система інтелектуальної власності. <u>Основні питання:</u> <u>Поняття:</u> «об'єкт інтелектуальної власності» та «право інтелектуальної власності». <u>Об'єкти права інтелектуальної власності.</u> <u>Суб'єкти права інтелектуальної власності.</u> <u>Національне законодавство про інтелектуальну власність.</u> <u>Міжнародне законодавство про інтелектуальну власність.</u> <u>Державна система інтелектуальної власності</u>
Частина 2. Патентознавство та набуття прав
Тема 7. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності Лекція 1. Основні питання: <u>Творчість як вид інтелектуальної праці.</u> <u>Соціальні аспекти науково-технічної творчості.</u> <u>Загальна характеристика ОПІВ.</u> <u>Методи постановки і вирішення творчих задач на прикладі винахідництва.</u> <u>Загальна класифікація методів розв'язання винахідницьких задач, їх суть.</u> <u>Етапи розроблення винаходу.</u>
<u>Лекція 2. Основні питання:</u> <u>Патентна інформація і документація, патентні дослідження.</u> <u>Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності.</u> <u>Державна система патентної інформації.</u> <u>Національні і міжнародні класифікації об'єктів промислової власності.</u> <u>Патентно-інформаційні ресурси.</u> <u>Непатентна інформація.</u> <u>Використання мережі Інтернет для пошуку патентної інформації.</u> <u>Патентні дослідження</u> <u>Зміст і порядок патентних досліджень.</u> <u>Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності.</u> <u>Патентний формуляр.</u> <u>Використання патентної інформації при створенні та освоєнні нової техніки.</u> <u>Патентний ландшафт – поняття та застосування.</u> <u>Патентний формуляр.</u> <u>Призначення та підготовка.</u>

Практичні заняття

Назви змістових модулів, тем
Частина 1. Право інтелектуальної власності
Практичне заняття 2 з тем 3–4. Захист прав інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності. <u>Основні питання:</u> <u>Поняття та підстави захисту прав інтелектуальної власності.</u> <u>Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності.</u> <u>Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності.</u> <u>Поняття і зміст договорів у сфері інтелектуальної власності.</u> <u>Договори на етапі створення об'єкта інтелектуальної власності.</u> <u>Договори на етапі використання об'єкта інтелектуальної власності.</u> <u>Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.</u> <u>Інші договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.</u>
Частина 2. Патентознавство та набуття прав
Практичне заняття №5. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на торговельну марку. Теоретична частина 1 Збір вихідних даних. 2 Групування переліку товарів та послуг за кодами МКТП з застосуванням Інтернет-сервісу «Менеджер товарів та послуг» («Goods & Services Manager») 3 Класифікація торговельних марок (ТМ) за Віденською класифікацією. 4 Підготовка опису торговельної марки, що містить словесну частину.

5 Підготовка бланку заяви та документів до неї.

6. Організація самостійного пошуку торговельної марки.

Практична частина під час роботи в аудиторії

7 Опитування за темою заняття/складання матеріалів заявки з визначенням рубрик Ніццької та Віденської класифікації

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи студентів включається підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекцій, вивчення базової, додаткової літератури та законодавства, виконання практичних завдань. На самостійну роботу студентів заочної форми призначено згідно навчального та робочого навчального планів 80 годин.

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Лекційні заняття

Назви змістових модулів, тем	СРС
Частина 1. Право інтелектуальної власності	
Тема 1. Лекція 1. Система інтелектуальної власності. <u>Основні питання:</u> Поняття: «об'єкт інтелектуальної власності» та «право інтелектуальної власності». Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Національне законодавство про інтелектуальну власність. Міжнародне законодавство про інтелектуальну власність. Державна система інтелектуальної власності	2
Тема 2. Лекція 2. Виникнення і набуття прав інтелектуальної власності <u>Основні питання:</u> Виникнення прав на об'єкти авторського права. Виникнення прав на об'єкти суміжних прав. Набуття прав на об'єкти патентного права та промислової зразки. Набуття прав на комерційні позначення. Виникнення та набуття права на інші об'єкти права інтелектуальної власності	3
Тема 3. Лекція 3. Захист прав інтелектуальної власності. <u>Основні питання:</u> Поняття та підстави захисту прав інтелектуальної власності. Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності	3
Тема 4. Лекція 4. Договори у сфері інтелектуальної власності <u>Основні питання:</u> Поняття і зміст договору. Договори на етапі створення об'єкта інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Інші договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	4
Тема 5. Лекція 5. Економіка інтелектуальної власності <u>Основні питання:</u> Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік інтелектуальної власності. Оподаткування операцій з об'єктами права інтелектуальної власності. Комерціалізація прав інтелектуальної власності.	3
Тема 6. Лекція 6. Управління інтелектуальною власністю <u>Основні питання:</u> Поняття управління і принципи управління інтелектуальною власністю. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності. Управління об'єктом інтелектуальної власності на різних етапах його життєвого циклу	3
Частина 2. Патентознавство та набуття прав	
Тема 7. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності <u>Лекція 1. Основні питання:</u> Творчість як вид інтелектуальної праці. Соціальні аспекти науково-технічної творчості. Загальна характеристика ОПІВ. Методи постановки і вирішення творчих задач на прикладі винахідництва. Загальна класифікація методів розв'язання винахідницьких задач, їх суть. Етапи розроблення винаходу.	3
<u>Лекція 2. Основні питання:</u> Патентна інформація і документація, патентні дослідження. Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності. Державна система патентної інформації. Національні і міжнародні класифікації об'єктів промислової власності. Патентно-інформаційні ресурси. Непатентна інформація. Використання мережі Інтернет для пошуку патентної інформації. Патентні дослідження Зміст і порядок патентних досліджень. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності. Патентний формуляр. Використання патентної	3

інформації при створенні та освоєнні нової техніки. Патентний ландшафт – поняття та застосування. Патентний формуляр. Призначення та підготовка.	
<p>Тема 8. Правова охорона результатів науково-технічної творчості</p> <p>Лекція 3. <u>Основні питання:</u> Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі. Загальні положення. Поняття винаходу і корисної моделі. Об'єкти винаходів і корисних моделей. Об'єкти, що не визнаються винаходами (корисними моделями). Суб'єкти права на винаходи (корисні моделі). Умови надання правової охорони винаходам (корисним моделям). Збори з набуття прав. Порядок одержання патенту: дата подання заявки, пріоритет заявки, відкликання та зміна заявки. Тимчасова правова охорона, публікації про видачу патенту, експертиза заявки, реєстрація патенту, видача патенту.</p>	2
<p>Лекція 4. <u>Основні питання:</u> Оформлення заявки на реєстрацію прав на винахід (корисну модель). Перелік матеріалів при поданні заявки в Україні. Вимога єдності винаходу (корисної моделі). Формула винаходу (призначення, структура, складання, особливості). Вимоги до опису винаходу (корисної моделі). Вимоги до графічних матеріалів, які пояснюють опис винаходу. Реферат винаходу. Оформлення документів заявки. Збори за заявкою.</p>	3
<p>Лекція 5. <u>Основні питання:</u> Оформлення заявки на реєстрацію прав на винахід (корисну модель). Види та суть експертиз за заявками, діловодство за заявкою види висновків, рішень та запитів органу патентної експертизи за матеріалами заявки про видачу патенту на винахід (корисну модель). Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах і особливості міжнародної процедури за договором РСТ міжнародної заявки, міжнародної публікації, міжнародного пошуку. Оформлення міжнародної заявки на винахід. Механізми попередження промислового тролінгу.</p>	3
<p>Лекція 6. <u>Основні питання:</u> Порядок набуття прав на промислові зразки. Поняття промислового зразка. Незареєстрований промисловий зразок. Охорона незареєстрованих промислових зразків в країнах ЄС та в Україні та її термін. Об'єкти промислових зразків. Об'єкти, що не визнаються промисловими зразками. Суб'єкти права промислові зразки Умови надання правової охорони та умови охорони спроможності промислового зразка. Експертиза промислових зразків. Термін реєстрації. Обсяг правової охорони. Збори з набуття прав. Експертиза. Вимоги щодо оформлення заявки на реєстрацію промислового зразка. Перелік матеріалів при поданні заявки в Україні та вимоги до них. Система класифікування промислових зразків. Охорона промислового зразка в іноземних державах, в тому числі і за Гаазькою системою. Особливості міжнародної заявки та її експертизи.</p>	2
<p>Лекція 7. <u>Основні питання:</u> Порядок набуття прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську пропозицію. Наукове відкриття, напівпровідниковий виріб, сорти рослин та окремі аспекти їх охорони. Інформація з обмеженим доступом її види та характеристика. Відомості, що не можуть становити комерційну таємницю. Поняття “ноу-хау” та його відношення до об'єктів права інтелектуальної власності. Раціоналізаторська пропозиція в законодавстві України. Взаємозв'язок раціоналізаторської пропозиції з іншими об'єктами права інтелектуальної власності. Порівняльний аналіз охорони раціоналізаторської пропозиції в світі. Методи охорони інформації, що має комерційну цінність для підприємства (установи, організації) Компонування напівпровідникових виробів. Наукові відкриття. Сорти рослин.</p>	2
<p>Тема 9. Правова охорона комерційних позначень</p> <p>Лекція 8. <u>Основні питання:</u> Поняття про фірмове (комерційне) найменування та географічні зазначення Ідентифікація комерційних позначень як типових об'єктів права інтелектуальної власності. Поняття про фірмове (комерційне) найменування; торговельні марки; географічні зазначення. Зміст права на комерційне найменування та географічне зазначення. Правова охорона незареєстрованих комерційних позначень. Взаємозв'язок різних об'єктів права інтелектуальної власності. Набуття прав на торговельну марку. Суб'єкти і об'єкти права на торговельну марку. Умови надання правової охорони. Підстави для відмови в наданні правової охорони.</p>	2
<p>Лекція 9. <u>Основні питання:</u> Набуття прав на торговельну марку. Правила складання заявки про реєстрацію певного комерційного позначення як типового об'єкта права інтелектуальної власності. Правила експертизи заявок про реєстрацію комерційних позначень, що є типовими об'єктами права інтелектуальної власності. Застосування положень міжнародних класифікаційних угод, які стосуються торговельних марок. Самостійний пошук торговельної марки перед процедурою реєстрації та під час моніторингу для виявлення порушень прав з застосуванням доступних електронних джерел. Міжнародна охорона торговельних марок за Мадридською системою. Приклад оформлення міжнародної заявки. Особливості, що стосуються торговельних марок у відповідності з угодою про асоціацію. Набуття прав на географічні зазначення Географічне зазначення - важливий аспект ринку якісних товарів. Види географічних зазначень. Порядок набуття прав на географічне зазначення Застосування положень міжнародних угод, які стосуються географічних зазначень. Особливості, що стосуються</p>	2

географічних зазначень відповідно до угоди про асоціацію.	
<p>Тема 10. Правова охорона авторських та суміжних прав. Лекція 10. Основні питання: Особливості охорони авторських прав в Україні та світі. Об'єкти/суб'єкти авторського права. Обсяг правової охорони та термін охорони. Державна реєстрація авторських прав. Охоронний документ: вид, обов'язковість, склад заявки, експертиза за заявкою, процедура отримання, вартість. Права, що впливають із охоронного документу. Сповідання власника про свої права. Службові твори. Співавторство. Використання об'єктів авторського права без згоди власника. Набуття прав за кордоном. Послуга ВОІВ WIPO PROOF. Особливості охорони об'єктів суміжних прав в Україні та світі Об'єкти/суб'єкти суміжних прав. Обсяг правової охорони та термін охорони.</p>	3
<p>Тема 11 Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження, виявлення та протидії. Відповідальність за порушення прав. Лекція 11. Недобросовісна конкуренція її види. Положення про недобросовісну конкуренцію в Паризькій конвенції та в Україні. Механізми попередження недобросовісної конкуренції та контрафактної продукції. Паразитичний маркетинг при заходах спортивно-масового та культурного характеру. Приклади паразитичного маркетингу та засоби протидії</p>	2

Практичні заняття

Назви змістових модулів, тем	СРС
Частина 1. Право інтелектуальної власності	
<p>Практичне заняття 1 з тем 1–2. Система інтелектуальної власності. Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності. Основні питання: Поняття: «об'єкт інтелектуальної власності» та «право інтелектуальної власності». Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Національне законодавство про інтелектуальну власність. Міжнародне законодавство про інтелектуальну власність. Державна система інтелектуальної власності. Виникнення прав на об'єкти авторського права. Виникнення прав на об'єкти суміжних прав. Набуття прав на об'єкти патентного права та промислові зразки. Набуття прав на комерційні позначення. Виникнення та набуття права на інші об'єкти права інтелектуальної власності.</p>	3
<p>Практичне заняття 2 з тем 3–4. Захист прав інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності. Основні питання: Поняття та підстави захисту прав інтелектуальної власності. Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Поняття і зміст договорів у сфері інтелектуальної власності. Договори на етапі створення об'єкта інтелектуальної власності. Договори на етапі використання об'єкта інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Інші договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.</p>	2
<p>Практичне заняття 3 з тем 5–6. Економіка інтелектуальної власності. Управління інтелектуальною власністю. Основні питання: Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік інтелектуальної власності. Оподаткування операцій з об'єктами права інтелектуальної власності. Комерціалізація прав інтелектуальної власності. Поняття управління і принципи управління інтелектуальною власністю. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності. Управління об'єктом інтелектуальної власності на різних етапах його життєвого циклу</p>	3
Частина 2. Патентознавство та набуття прав	СРС
<p>Практичне заняття №1. Розв'язання винахідницьких задач. Патентно-інформаційний пошук. Теоретична частина 1 Рівні винаходів. Добросовісні та недобросовісні патенти 2 Методи розв'язання винахідницьких задач</p>	2

<p>3. Вибір рубрики Міжнародної патентної класифікації</p> <p>4. Виконання патентного пошуку (знайомство з патентними базами)</p> <p>5. Демонстрація одного з методів розв'язання винахідницьких задач</p> <p>Практична частина під час роботи в аудиторії</p> <p>6. Визначити рубрику МПК об'єкта за завданням викладача та розписування назви розділу класу, підкласу, основної групи</p> <p>7. Знайти за визначеною рубрикою МПК 1-3 патенти за патентними базами.</p> <p>8. Опитування за темою заняття</p>	
<p>Практичне заняття №2. Підбір аналогів і вибір найближчого аналога, побудова формули.</p> <p>Теоретична частина</p> <p>1 Підбір аналогів і вибір прототипу на винахід (корисну модель).</p> <p>2 Узагальнення пар ознак</p> <p>3 Складання формули винаходу (корисної моделі) на продукт/спосіб з використанням основних законів логіки.</p> <p>4. Формальна експертиза формули (пошук помилок у формулах до реальних патентів).</p> <p>Практична частина під час роботи в аудиторії</p> <p>5. Виконання формальної експертизи формул за варіантами.</p> <p>6. Опитування за темою заняття</p>	3
<p>Практичне заняття №3. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на винахід (корисну модель).</p> <p>Теоретична частина</p> <p>1 Підготовка бланку заяви.</p> <p>2 Підготовка документів до заявки на прикладі реального патенту.</p> <p>Практична частина під час роботи в аудиторії</p> <p>3 Складання формули за завданням викладача.</p> <p>4 Опитування за темою заняття/складання інших матеріалів заявки</p>	3
<p>Практичне заняття №4. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на промисловий зразок.</p> <p>Теоретична частина</p> <p>1 Вибір рубрики МКПЗ за базою Укрпатенту, визначення назви промислового зразка</p> <p>2 Пошук промислових зразків (бази зареєстрованих промислових зразків)</p> <p>3 Підготовка бланку заяви.</p> <p>4 Оформлення заявки на реєстрацію промислових зразків на прикладах.</p> <p>Практична частина під час роботи в аудиторії</p> <p>5 Визначення переліку зображень промислового зразка</p> <p>6 Опитування за темою заняття/складання інших матеріалів заявки.</p>	2
<p>Практичне заняття №5. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на торговельну марку.</p> <p>Теоретична частина</p> <p>1 Збір вихідних даних.</p> <p>2 Групування переліку товарів та послуг за кодами МКТП з застосуванням Інтернет-сервісу «Менеджер товарів та послуг» («Goods & Services Manager»).</p> <p>3 Класифікація торговельних марок (ТМ) за Віденською класифікацією. 4 Підготовка опису торговельної марки, що містить словесну частину.</p> <p>5 Підготовка бланку заяви та документів до неї.</p> <p>6. Організація самостійного пошуку торговельної марки.</p> <p>Практична частина під час роботи в аудиторії</p> <p>7 Опитування за темою заняття/складання матеріалів заявки з визначенням рубрик Ніцької та Віденської класифікації</p>	2
<p>Практичне заняття №6. Охорона комерційної таємниці. Реєстрація авторського права.</p> <p>Теоретична частина</p> <p>1 Класифікація інформації з обмеженим доступом</p> <p>2 Специфіка комерційної таємниці, її виявлення в матеріалах заявки на винахід (корисну</p>	5

<p>модель) та документування</p> <p>3 Порядок оформлення заявки на реєстрацію авторського права та визначення складу додаткових документів і матеріального носія</p> <p>Практична частина під час роботи в аудиторії</p> <p>4 Виявлення в матеріалах заявки на винахід (корисну модель) комерційної таємниці</p> <p>5 Визначення переліку документів для реєстрації авторського права на конкретний об'єкт авторського права</p> <p>6 Оформлення заяви на реєстрацію авторського права</p>	
<p>Модульна контрольна робота:</p> <p>1. За темами 7 та 8</p> <p>2. За темами 9, 10 та 11</p>	4
Підготовка до заліку	6
Разом (Частина 1 та Частина 2)	80

7. ПОЛІТИКА ТА КОНТРОЛЬ

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Форми роботи. Лекції проводяться з використанням наочних засобів представлення матеріалу та з використанням методичних матеріалів, доступ до яких наявний у здобувачів вищої освіти. Студенти отримують всі матеріали через e-mail, Кампус чи telegram-групу.

Здобувачі вищої освіти залучаються до обговорення лекційного матеріалу та задають питання, щодо його сутності.

На практичних заняттях застосовуються форми індивідуальної та колективної роботи (командна робота, парна робота) для реалізації завдань викладача на набуття навичок само-стійної практичної роботи.

Під час вивчення курсу застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

– методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

– особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання ("мозковий штурм", "аналіз ситуацій" тощо);

– інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації, застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів практичних завдань (тести), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (програмні засоби, мобільні додатки тощо).

Правила відвідування занять

Заняття можуть проводитись в навчальних аудиторіях згідно розкладу. Також заняття можуть проводитись он-лайн в синхронному режимі з використанням засобів відеозв'язку за умови однозначної ідентифікації здобувача вищої освіти. Проведення занять онлайн повинне бути передбачене відповідним наказом по КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали за:

+ 5 балів – за активну роботу щонайменше на 5-ти лекціях (запитання, прохання уточнити аспекти лекційного матеріалу, конструктивне заперечення викладеної інформації та участь в дискусіях);

+ 10 балів – студенту автору (винахіднику) об'єкта на який подана заявка (тільки за умови подання комплекту матеріалів та номера заявки);

+ до 10-ти — засвоєння дистанційного курсу BOIB DL-101 "Основи інтелектуальної власності" (Безкоштовно), за умови надання скріну результату фінального іспиту. Засвоєння під час занять платних курсів не заохочується. Засвоєння під час занять інших безкоштовних курсів (а також платних курсів, які оплачені студентом до першого вересня, при викладанні дисципліни в першому семестрі чи до першого лютого, при викладанні в другому семестрі), щодо інтелектуальної власності, здійснюється за умови

такого обсягу курсу, що є рівнозначним обсягу вищезгаданого курсу (близько 50 год.), наприклад курс Intellectual Property Law <https://www.coursera.org/programs/program-natsional-nii-tiekhnichnii-univiersitiet-ukrayini-kiyivs-kii/specializations/introduction-intellectual-property#courses> (40 годин) ukrayini-kiyivs-kii/specializations/introduction-intellectual-property#courses разом з курсом Intellectual Property for Entrepreneurs (9 годин) <https://www.coursera.org/programs/program-natsional-nii-tiekhnichnii-univiersitiet-ukrayini-kiyivs-kii/learn/intellectual-property-for-entrepreneurs>.

+ до 5-ти - засвоєння дистанційного курсу BOIB DL101R - DL-101 для українських студентів мовою, відмінною від російської, а для іноземних студентів – мовою відмінною від мови країни, з якої походить студент (додається до вищезазначених балів за курс).

Сума заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали з дисципліни, тобто 10 балів. Штрафні бали не передбачені.

Політика університету

Політика щодо академічної доброчесності

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Оцінювання та контрольні заходи

Головна частина рейтингу студента формується через активну участь у практичних заняттях та отримання результатів модульної контрольної роботи.

Модульну контрольну роботу та залік проводить лектор з розділу 2 (викладач кафедри Конструювання машин Механіко-машинобудівного інституту).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Частина 1. Право інтелектуальної власності

Поточний контроль: тестування, вирішення правових задач, підготовка проєктів документів.

Календарний контроль: для студентів заочної форми не передбачено.

Семестровий контроль: залік з двох частин навчальної дисципліни проводить лектор Частини 1 (інтелектуальної власності та приватного права факультету соціології і права). **Умови допуску до семестрового контролю:** встановлюються за результатами виконання індивідуальних завдань за двома частинами.

Рейтинг студента складається з балів, що отримуються вирішення практичних завдань, доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на практичних заняттях, виконання тестових завдань онлайн та підготовки проєктів документів. Всього за 1 практичне заняття студент може отримати до 11 балів.

	Вид активностей	Максимально можливий бал
Практичне заняття №1	експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на практичних заняттях, виконання тестових завдань, підготовка практичних завдань	11
Практичне заняття №2		11
Практичне заняття №3		11
Модульна контрольна робота. Ч.1 Винаходи, корисні моделі, промислові зразки		17
Модульна контрольна робота. Ч.2 Раціоналізаторська пропозиція, комерційні позначення, комерційна таємниця, ноу-хау, авторське право, суміжні права		15
Всього за модульну роботу		32
Всього за частину 1		65

Частина 2 Патентознавство та набуття прав

Поточний контроль Оцінювання здобувача вищої освіти на практичних заняттях. Ваговий бал – в

середньому 5 за одне практичне заняття. Для практичного №3 максимальний бал 10. Студенти можуть при виконанні кожної практичної роботи обирати проходження тесту чи реальну свою роботу над об'єктами (для таких робіт можуть бути нараховані і додаткові бали).

Для оцінки при дистанційному навчанні переважно використовується тестування), де кількість балів визначається кількістю правильних відповідей.

0 балів – студент не опрацював тему самостійно, завдання викладача не виконав.

№ з/п	Контрольний захід	Ваговий бал
1	Виконання практичного завдання 1. Розв'язання винахідницьких задач. Патентно-інформаційний пошук.	5
2	Виконання практичного завдання 2. Підбір аналогів і вибір найближчого аналога, побудова формули.	5
3	Виконання практичного завдання 3. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на винахід (корисну модель).	10
4	Виконання практичного завдання 4. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на промисловий зразок.	5
5	Виконання практичного завдання 5. Оформлення заявки на реєстрацію майнових прав на торговельну марку.	5
6	Виконання практичного завдання 6. Охорона комерційної таємниці. Реєстрація авторського права.	5
	Всього за практичні завдання	35
	Всього за частину 2	35

Календарний контроль: для студентів заочної форми не передбачено.

Семестровий контроль: залік з двох частин навчальної дисципліни проводить лектор Частини 1 (інтелектуальної власності та приватного права факультету соціології і права). **Умови допуску до семестрового контролю:** встановлюються за результатами виконання індивідуальних завдань за двома частинами.

Рейтингова система оцінювання

Загальний рейтинговий бал дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство"(максимум 100 балів):

$$R_{\Sigma} = R_1 + R_{\text{Пр1}} + R_{\text{Пр2}} + R_{\text{Пр3}} + R_{\text{Пр4}} + R_{\text{Пр5}} + R_{\text{Пр6}} + R_{\text{МКР1}} + R_{\text{МКР2}},$$

де R_1 – рейтинговий бал за розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" (від 0 до 33 балів включно) – виставляється викладачем відповідного модуля; $R_{\text{Пр1}} \dots R_{\text{Пр6}}$ – рейтингові бали за виконання робіт, передбачених практичними заняттями №1...№6; $R_{\text{МКР1}}$ та $R_{\text{МКР2}}$ – рейтингові бали за 1-у і 2-гу модульні контрольні роботи.

Остаточний рейтинг не може перевищувати 100 балів.

Залікова контрольна робота

Якщо здобувача вищої освіти не задовольняє набрана кількість балів, то результати рейтингової оцінки скасовуються і здобувач вищої освіти пише залікову контрольну роботу з усієї дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство".

Залікова контрольна робота являє собою тест, який може бути оцінений від 0 до 100 балів. Запитання можуть бути:

- у вигляді традиційного запитання;
- у вигляді твердження, з яким здобувач може погоджуватись (відповідь "так") або не погоджуватись (відповідь "ні").

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
95...100	Відмінно
85...94	Дуже добре
75...84	Добре
65...74	Задовільно
60...64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Наявність одноосібного патенту на винахід (корисну модель) порівнюється до виконання роботи на практичних заняттях №2 та №3 з максимальним ваговим балом.

Наявність одноосібного патенту на промисловий зразок порівнюється до виконання роботи на практичному занятті №4 з максимальним ваговим балом.

Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію знаку для товарів та послуг порівнюється до виконання роботи на практичному занятті №5 з максимальним ваговим балом.

Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір порівнюється до виконання роботи на практичному занятті №1 з максимальним ваговим балом.

Наявність сертифікату курсу ВОІВ DL-177 Використання патентної інформації порівнюється до виконання роботи на практичних заняттях №1 та №2 з максимальним ваговим балом.

Для іноземних студентів, для яких недоцільне вивчення законодавства України, можливе зарахування курсів ВОІВ DL-101 "Основи інтелектуальної власності", за умови надання скріну результату фінального іспиту (оцінюється до 50 балів), DL-177 Використання патентної інформації (оцінюється до 20ти балів), DL-101PCT Введення в договір про патентну кооперацію (оцінюється до 5ти балів). Патент – оцінюється до 25ти балів (пошук патенту своєї країни, що стосується спеціальності, пошук аналогів до нього, додатково до тих, що зазначені в патенті, опис суті кодів INID патенту, виділення структурних елементів патенту: рубрики МПК, до якої належить винахід, інформації що складає формулу та таких розділів опису: галузь техніки, до якої належить винахід; рівень техніки; суть винаходу; перелік фігур креслення, якщо на них є посилання в описі; відомості, які підтверджують можливість здійснення; підготовка проекту формули для свого винаходу).

Альтернативою курсам ВОІВ можуть бути курси Intellectual Property Law <https://www.coursera.org/programs/program-natsional-nii-tiekhnichnii-univiersitiet-ukrayini-kiyivs-kii/specializations/introduction-intellectual-property#courses> (до 50ти балів), курс Intellectual Property for Entrepreneurs (до 5-ти балів) <https://www.coursera.org/programs/program-natsional-nii-tiekhnichnii-univiersitiet-ukrayini-kiyivs-kii/learn/intellectual-property-for-entrepreneurs>, а також інші курси за узгодженням за викладачем.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Частина 1.

Складено: к.ю.н. Яшаровою Марією Миколаївною,
к.ю.н., засл. юр. Укр. Боярчуком Олександром Миколайовичем,

Частина 2.

Складено: к.т.н., доц. Ромашко Аллою Сазонівною,
к.т.н., доц. Юрчишин Оксаною Ярославівною
к.т.н., доц. Самойленко Олексієм Васильовичем;

Ухвалено:

Розширеним засіданням кафедри конструювання машин MMI (протокол № 19 від 17 червня 2021 р.).

Кафедрою конструювання машин MMI (протокол № 19 від 26 червня 2023 р.)

Кафедрою інтелектуальної власності та приватного права (протокол № 1 від 01 вересня 2023 р.)

Погоджено Методичною комісією НН Видавничо-поліграфічного інституту (протокол № 9 від 04.09.2023 р.).